

O AMENII IN VING GREUTATILE

Seria III - Anul XVI - Nr. 798

Luni 14 Aprilie 1947

6 PAGINI LEI 5000

PROLETARI DIN TOATE TARILE, UNITI-VA!

Scanteia

ORGAN CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMAN

"S.R.T.-128"

de MIHAIL DAVIDOGLU

— „S.R.T. 128” este cel dintâi tanc petrolier care va purta dealungul apelor, munca și priceperea noastră... Nu știu să construiesc vorbe, ci vapoare, „S. R. T. 128” are două mii de tone. Pentru posibilitățile șantierului, e un tonaj mare — dar mă gândesc să mărim tonajul. Vom mari și numărul salariatilor la peste 5000, iar șantierul va fi o glorie a noastră.

„Constructorii nu obisnuiesc laude din afară: lauda se ridică din plăcile de oțel, din niturile bine încheiate, din șabla ajustată milimetric; aici este înțelegerea muncii a noastră și viața noastră...”

Din malul dobrogean al Dunării, un șur de barcă trece peste cuprinsul șantierului a intrat în hale și crește până dincolo de maranzerie, până la poartă Badalanului. Cele trei mii de guri asteptă ca directorul să se încheie curvântul dar directorul și-a strâns făcile și n'a mai spus n'ic.

Scutitul președinte comitetului de fabrică, clipește din ochi întâlneste și pe celelalte ch'purii asprimea făcilor său se răsul. A văzut printre femei, pe nevasta lui M'halcea. Astă larnă a coborât de sus din carter și l'a căutat în toate halele: să-l sculpe între ochi.

— Unde-i șefu' vostru. So-

La 18 Martie 1947, muncitorii șantierului S.R.T. din Galați au lansat tancul petrolier „S.R.T. 128” construit pe deșeurile de dânsii.

Vasul acesta — lung de 100,20 metri, lat de 16 m. și având 2.000 tone greutate — însemnează o victorie câștigată cu trudă multă muncitorii trebuind să treacă peste obstacole mari și să înfrunte tot felul de lipsuri, care le îngreunau munca.

În cele ce urmează, tov. Mihail Davidoglu, autorul piesei „Om din Ceata”, ce se va reprezenta în curând pe scena Teatrului Național — care a trăit împreună cu muncitorii momentele de luptă, încercări și victorie, evocă unele episoade dramatice din munca de construcție a acestui vas.

Actualitatea lui Roosevelt

Când auzi vorbindu-se în Statele Unite despre „the President” știți că e vorba despre F. D. Roosevelt. El a intrat în conștiința marelui muncitorii trebuind să treacă peste obstacole mari și să înfrunte tot felul de lipsuri, care le îngreunau munca.

Încă înainte de a ocupa scaunul prezidențial, F. D. Roosevelt a avut curajul să lanseze lozinci: „Jos truștii” într-o țară în care toată puterea era deținută de truștii. Nu prăpădit apoi să pună în aplicare „New Deal”, ul, mănunchiul de legi reformiste pentru atenuarea exageratei economii individualiste într-un moment când Statele Unite se aflau într-o criză economică gravă, cu peste 10 milioane de șomeri, cu toată bogăția țării în mână la cârmă monopolistă, cu fabricile închise și cu vasele întinse de pământ nelucrate.

„Curtea supremă” a anulat legea lui Roosevelt care prevedea mărirea salariilor muncitorilor, reducerea orelor de lucru, protejarea minorilor, garantarea dreptului contractelor colective. Totuși el a reușit să treacă legea Wagner — împotriva căruia lupta administrația Truman, — prin care se autorizează înfrângerea sindicatelor și se obligă încheierea contractelor.

Zamfir Brumaru
(Continuare în 5-a, col. 7-8)

DRAGUL CARE A INFRÂNT MOARTEA

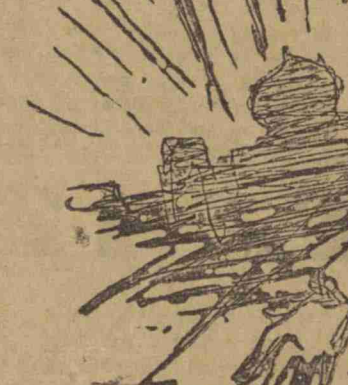
de VERA INBER

13 SEPTEMBRIE 1941
Am avut o senzație ciudată când am auzit deodată o voce plăcută de femeie anunțându-mă: „Telefonul e întrerupt până la sfârșitul războiului”.

Am încercat să mă împotrivesc, să protestez, însă a fost în zadar — am înțeles lucrul acesta imediat. După câteva minute, sună telefonul apoi tăcerea până la sfârșitul războiului. Immediat apartamentul păru mai rece ca și cum ar fi fost întrerupt și cum ar fi stat la pândă. Ni s'a tăiat legătura cu orașul și toate telefoanele au încetat să funcționeze în același clipă. Au rămas numai câteva. Ai fi pus totuși să le numeri: cele dela serviciile publice de o importanță primordiale, dela clinici și spitale.

Am avut o senzație ciudată când am auzit deodată o voce plăcută de femeie anunțându-mă: „Telefonul e întrerupt până la sfârșitul războiului”.

Am încercat să mă împotrivesc, să protestez, însă a fost în zadar — am înțeles lucrul acesta imediat. După câteva minute, sună telefonul apoi tăcerea până la sfârșitul războiului.

17 SEPTEMBRIE 1941

„Eri, noaptea târziu, înainte de sfârșitul alarmei, ne-am dus în camera de gardă unde au fost aduși răniți. O tânără lucătoare la o fabrică de conserve își aștepta rândul să fie operată. Gravida în luna a șaptea era învelită cu un ceas, ceas și sedea într-un fotoliu metalic. Fata fi era roșie din cauza febrei, ochii ei mari, de un albastru închis, erau pe jumătate deschise și părul ei blond, umed de sudoare, era răscut în bucle pe umerii ei, cămasa de spital era înfățișată pe piept: nu-l lăsa decât un copil în brate ca să reprezinte maternitatea.

Un obuz căzuse pe sediul asociației lor și omorise optzeci membri din cel douăzeci care erau acolo. Au scăpat numai această fată și una din camaradele ei. Tremurând, răniții fu înținsă pe masa de operație.

Am cedat Klevil. Sunt neliniștit!

22 SEPTEMBRIE 1941

Am fost mîscat, chiar turburat, când am aflat că, în aceste zile tragice, în orașul a-

și anesteziată. O schije pătrunse adânc în pielea, lângă oclău. Chirurgul tăie carnea apoi prinse cu penseta schija care era gata de scos. În intervalele tirului antiaerian se putea auzi cum penseta zărise metalul. Ocrează doctorita Ogloblin Zenaida Ivanovna, unul din cei mai vechi chirurși ai spitalului. S'a făcut studiile chiar aci, odinioară, când prima Școală de Medicină se numea încă Școala de Medicină feminină: prima din Rusia, rezervată fenilor.

Zenaida Ivanovna, în aceste cazuri e neobștuită. Trece săptămîni fără să se întorcă acasă și zile întregi fără să se depărteze de masa de operație.

Am cedat Klevil. Sunt neliniștit!

22 SEPTEMBRIE 1941

Am fost mîscat, chiar turburat, când am aflat că, în aceste zile tragice, în orașul a-

Pentru pr imăvara lor luptăm!

(Fotografie de Aurel Bău)

EXISTENȚIALISMUL ȘI PRECURSORII LUI AUTOHTONI

de Prof. LUCREȚIU PATRAȘCANU

Existențialismul, în ediția sa franjuzescă, încearcă să pătrundă și în unele medii intelectuale românești. Jean Paul Sartre, începând să fie citat ca o autoritate. Simone de Beauvoir, Merleau-Ponty, Camus, tiad să devină în publicistica noastră nume circulatorii. Vom asista — la cîrui poate fi prevăzut — și la încercări de a oferi fîș sau masecat, existențialismul drept sursă de inspirație nu numai pentru meditații filozofice, ci și pentru creații artistice sau ca un îndreptar ideologic. Inceputurile sunt, până acum, în adevăr foarte umide. Dar ele nu trebuie subprețuite.

Nu vom insista aici asupra indeclinabil originalității a lui Jean Paul Sartre și a celor care fac parte din restrînsul lui ceneclu instalat la cafelele parizane la Flore. Filozofii germani din epoca preaziștă, ca Husserl și Scheler, filozofii cu deosebită trecere la nașzii, în frunte cu Heidegger, sunt direcții inspiratoare ale existențialismului franjuzesc. Dar nu sub un asemenea aspect interesează acest curent filozofic cu tendință de extindere în artă și sociologie; după cum nu ne propunem să să arătăm aici, pentru ce existențialismul reprezintă tocmai la filozofie, un curent decadent și morbid, cu efecte demoralizante și destrămuătoare.

Ceea ce vom să subliniem în rândurile de față, pentru cei câțiva firavi existențialiști autohtoni, este faptul că pentru a găsi o justificare a opinilor lor de moment, n'au nevoie să meargă atît de departe la Husserl și continuatorii lui sau mai aproape, la Jean Paul Sartre și Simone de Beauvoir.

Existențialiștii nostri pot să-și găsească surse de inspirație mult mai aproape, chiar în publicistica noastră. Pentru că am avut și noi un existențialism, ediția românească.

În adevăr, în literatura apărută înaintea celui de al doilea război mondial, s'a căutat popularizarea unei concepții noi filozofice, sub denumirea de „trăinism”. Purtătorii de cuvînt ai acestui „trăinism” erau câțiva publiciști legionari, care au și pus în circulație și au înțepenit termenul. Acest „trăinism” se învîna cu argumente și atitudine preluate din mistica ortodoxă, jongle cu formulele unei metafizici primitive și simpliste totuși trebuind să servească o anumită ideologie politică — cea legionară. Am avut deci și noi un existențialism autohton, care e bine să fie reamintit tocmai acum.

Se știe că unul din elementele fundamentale ale filozofiei existențiale este lucrarea de a dovedi că plasaarea existenței omului și angrenarea lui în realitatea lumii și a vieții este o priie de adăncă descurajare, această realitate fiind tenebroasă și afiată permanent sub imaginea obsedantă a morții.

Uau! din publiciști legionari, Emil Cioran, plecând dela un asemenea punct de vedere, vrea să ne convingă într-o carte apărută în 1934 și intitulată „Pe cîmăle disperării” că e simte apropierea morții în orice contact cu lumea din afară; ba chiar și cu propriile lui stări sufletești. Astfel, el scrie: „Simt că mor de singurătate, de iubire de disperare, de ură și de tot ceea ce lumea asta îmi poate oferi”.

După cum se vede, ocaziile sunt numeroase și autorul, cu un gest larg de mîrlănie nu vrea să-și închidă printre străbînt enumerare, vre-o posibilitate de a părăsi această lume pămîntescă. De altfel, ca orice existențialist consecvent, el nu vede în existență decît prețutivul morții; și pentru că s'a nu existe nici un dubiu, el afirmă sentențios dela început: „Nu există argument pentru a trăi”.

Drumul spre moarte, nu poate fi semănat, bine înțeles, de

cât de ceea ce închide în sine îngrijorarea, tulburarea și disperarea. Disperarea este atît de fundamentală în cuprinsul existenței omenești, încît la un moment dat își repetă, ca să întrebunăm expresia lui Cioran, chiar și „speranța morții”. Dragostea, frumusețea, tot ceea ce apare sublim și înălțător, totul duce la nostalgia morții. Acest lucru nu trebuie să înspăimînte însă pe înimeni, deoarece autorul, în mod discret, ne împărtășește și calitățile „nefiniei”. „Ducea morții” să fie altceva decît un maximum de irealitate? se întreabă Cioran, pentru ca tot el, grăbindu-se, să răspundă: „E aștia voluptate muzicală în dorul de moarte, că ai vrea nemurirea numai pentru a nu o întrerupe”.

În adevăr, perspectivele sunt îmbietoare, mai ales că pe această cale ne-am asigura totuși nemurirea! Ceea ce nu poate dispune nici chiar un apologet al morții...

Afirmările lui Cioran sunt, după cum se vede, categori-

ce. Ar fi de pus o întrebare oioasă: de unde își trage autorul adjectivele pe care le dă morții? Dar să nu ne oprim la bagatele. El înțelege să opereze puncte de vedere transante și să nu lase loc îndoa-

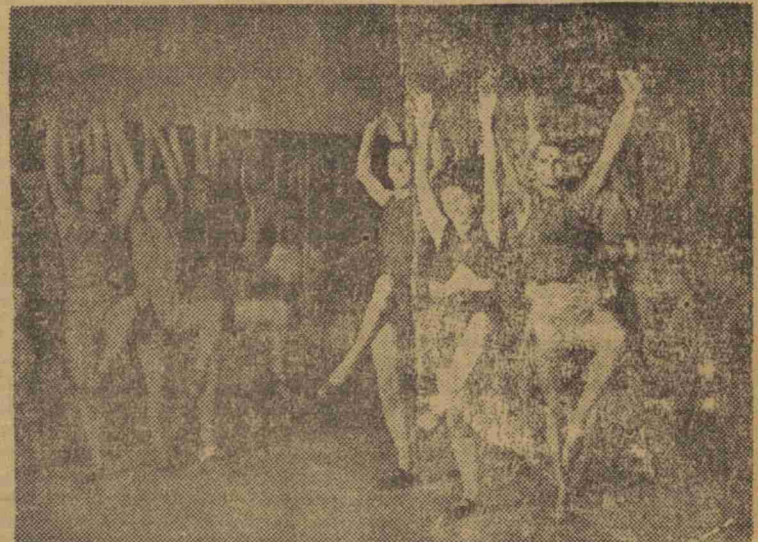
zilor sau discuțiilor. De aceea afirmă cu tărie: „Nu există nici un argument împotriva morții. Numai viața trebuie să se a-pere încontinuu, moartea s'a nascut biruitoare”. Ceea ce înne loc de dovadă sau nevoie de dovadă.

Un alt autor, tot de extracție legionară, Ernest Bernea, a luet în cercetare latura morală a existențialismului. De astă dată în locul unei „morale burgh-eze” care este o morală condusă de „dorința plăcerii” și a „fugii de durere”, el opune o etică nouă — modestă, se fereste s'o numească legione-ră — care pleacă dela afirmarea că existența omului presupune suferință. Această suferință nu este accidentală, ci se înfățișează ca o consecință a răului în om. Omul trebuie să

(Continuare în 5-a, col. 7-8)

Deputații muncitorimii în Parla- mentul artei românești

„VA PREZENTAM PE ARTISTII MUNCITORI DELA TEATRUL CONFEDERAȚIEI”

(Reportajul în pag. IV-a)

Duminică 6 Aprilie

Bine că s'a terminat. E prima dată după nu știu cîte săptămîni că am putut să dorm liniștit. Se întâmpla să mă trezesc pe la 2 și să încep să dau telefoane. Mă gândeam: dacă au avut iar sedință de noapte și n'au pociat așa, înopinat cu vreo lege, fără să poți lua vreo măsură de anverare? Așa ne-au fîrîtă fără auri până o venit vacanța parlamentară.

A trecut cîșomaru, se apropie de sfârșit și Săptămîna Patimilor, dar patimile noastre părăsesc fără sfârșit: salariile s'le mîrești, economat să le fi, caînțănd să le dai și ca mîine te atînge și cu prețuri iuste și nici hopul cu bugetul nu l'am sîrit. Jălnice timpuri!

Ori ce-o fi, după Paști neapărat trebuie să vie directivele dela centru. Numai cu cele 12 nemorți, cu clima, lăcustele și colhozu nu poți întreține atmosfera. La club e deprimare, Sefu pleacă la Bădăcin să se odihnească. 8 săptămîni a lucrat la Tratatul de Pace și tot nu l'a pus la punct, îl reda după Paști. S'în vremea asta aștia n'au-o coc. Unde mai vii că n'are cin' să-ți ia adevăra în Cameră. Mare catastrofă și tactică asta cu abținerea! Ia uite în Polonia, tot îndrîngișt, da 's în Cameră toți, nu ca ai noștri să se supere ca vîdăru pe sat. Cel puțin să fi fost acolo și să te informeze dacă se pregătește ceva ca să-ți tai măsuri de prevedere, să te pui în autoapărare. Da așa, esti cu mîinile legate. Și chiar ăia care sunt cu noi, li-l frică să se pronunțe ca să nu-i la la „Scănteia”. Săracu Rîzescu-Brănești de când a zis că industriașii dispună la sacrificii de investiții în economie dar pe măsura creditelor dela Stat și de când Lazăr Iliescu a făcut oia că preia l-a luat în broțe la „Dreptatea” e deochiul complet! Pe cin' să te bazezi?

Tudor Olaru

Continuare în pag. II-a

Perspectivile de viitor ale gospodăriei țărănești „Să ridicăm țărănimea muncitoare spre belșug și lumină!”

— Un important interview acordat „Scănteii”
de prof. Traian Săvulescu —

Problemele agriculturii românești preocupă astăzi mai mult ca oricînd opinia publică și dacă condițiile atmosferice sunt urmărite cu o atenție încordată, nu este mai puțin adevărat că și măsurile, legile sau planurile cari se elaborează într-o propășirea bogăției agricole a țării sunt viu discutate.

De doi ani de zile, odată cu înlăuntrirea reformei agrare, desvoltarea agriculturii noastre a intrat pe un fănos nou. Desbatările parlamentare au fost un priet nimerit pentru savanții care conduc azi Ministerul Agriculturii, de a împărtăși o parte din planul său de muncă plan de a amplora și o curădire fără precedent în România.

Această împrejurare ne-a determinat să ne adresăm profesorului Traian Săvulescu pentru a-l solicita o privire de ansamblu asupra problemelor cari stau astăzi în fata departamentului D'sale.

Dealul, activitatea științifică a Ministrului Agriculturii ca și spiritul de organizare și creație pe care l-a introdus în munca organelor ajutătoare, au suscitat din primul moment interesul viu al opiniei publice pentru ceea ce se înfăptuiește sub directivele sale.

Membru al Academiei Române și al unor mari institute științifice străine, prof. Săvulescu este un călăuzit reprezentant al celor care știu că țara noastră nu se multumesc să se bucure de suveranitate și înțeleg între zidurile laboratorului sau în rafturile bibliotecii, ci acționează ca ele să fie transmise în viitor spre binele țării și al țării.

Datele inedite din interviuul acordat „Scănteii” ca și problemele ridicate vor aduce — fără îndoială — o importantă contribuție la deschiderea perspectivelor asupra viitorului agriculturii românești.

Prof. TRAIAN SAVULESCU
Ministrul Agriculturii și Domeniilor

Interviewul
în pag. II-a

Însemnările Verei Inber, traduse în românește au apărut de curînd într-un volum publicat de „Asociația”...

www.dacoromanica.ro

